

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, fél évre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Maros-Vásárhely, 1871. július 24.

Hogy a szabad forgalom bármennyi korlátozása elszibbasztja egy helység haladását, azt mi maros-vásárhelyiek tényleg tapasztaljuk; mert mióta a mi bölcsseink feltalálták — vagy is alkalmazták a kövezet-vámot, azóta észrevehetőleg apadt a forgalom. A vidéken egész helységek más piacot kerestek magoknak. Most azok, kik öntudatlanul legbuzgóbb pártolói voltak a kövezet-vámnak, nyíltan bevallják, hogy „nem tudták mit cselekedni.” De e bevallás még nem menti fel őket a súlyos felelősség terhétől. A vezérek is igen kezdik érezni elhamarkodott gondatlanságuk súlyát, mert alig pár hónapnyi vármólas után, a vármennységet felére szállították le.

Urak! nem csak a vármennysége sérelem és boszantó, de az az egész eljárás, mert vámot szedtetnek önök az állam útjáról, vámot az oly utastól is, ki nem is érinti a kövezetet a városban; például aki a szent-miklós-utczán bejőve a kisutczán megy végig és ki a városból. A kövezetvám eredménye az, hogy a székelység árucikkjeivel elkerüli városunkat, s útját a Kis-küküllő s Nyárad folyók mentére vette s ezen folyók melletti városokat juttatja sokkal olcsóbb építési anyaghoz, mint minket; így mi s-gitjünk elő azon városok haladását — saját hátramaradásunkkal. — Így rövidlátók, a mi — magokat bölcsnek tartó néhány képviselőnk! — Ezen vezérek működése bukatta meg városunkban a közelebbi választásokra a jobbpártot; hiszen a balpárt proclamatiójában nyíltan a kövezet-vámmal igazgatót a jobbpárt ellen. Pedig ez nálunk, hidgye meg t. szerkesztő ur, nem pártkérdés, hanem kotteria-kérdés volt csak s a bal-párt nagy basája, ha szája megtszereződött volna, tiszter akarta volna a kövezetvámot, ma pedig vezeklőleg mondja „hogy ő jót akart s nem gondolt az eredményre,“ — ilyenek a mi nagyszájú embereink!

Még csak annyit jegyez meg, hogy a város birtokos polgárai számszorta inkább fizetnének adókat után bizonyos — szükségessé szálalékot a kövezet javítása s szaporítása végett, mintsem a boszantó, bár kevesebb vámot fizessék; mert tudni kell, hogy a város polgárai s birtokosai közül csak azok nem fizetnek kövezet-vámot, kik lovaikat, marháikat állandólag tartják a városban, a többi, sőt az ilyek is az alsó néposztályból városok gorombaságainak ki vannak téve.

Egy hét óta forró napokat élünk, s nekünk, kiknek a mostoha sors nem adta részünkbe a fürdő látogatását, itthon kell izszadnunk s bár a Maros városunk utolsó házait mosogatja, nincs a Maroson egyetlen egy fürdő helyiségünk. Elbáncat, környékét és vizét büzhödté, kiállhatatlanná tette a sok szeszgyár, különösen a Baruch uré, kivel szemben a rendőrség nagyhatalma is teljesen elenyészik, s bár ha éjjel eresztene gyára rondaságait a Marosba, de némelykor nappal is elárusítja a folyamat, sőt az éjjeli rondaság hátra marad a maraton, és így undor nélkül a hajdan üdítő folyam megközelíthetetlen s reánk nézve használhatatlan. Ezen hiányt rég érezte városunk, s azon segitendő egyesült több polgár egy uszoda felállítására, az első buzgóság az aláírásban reménység felett nyilatkozott. A társaság még a múlt évben megalakult, egy néhány egyn magát — még itt is — nyomtatott névsorral megválasztatta; választmány elnökül, a tagadhatatlanul derék városi főorvost választotta meg, nem fontoltan meg, hogy ezen nagyon tisztelt egyéniség, ki annyi vallásos intézet stb. stb. elnöke, minden jószándéka mellett sem képes egy uszoda felállítás körülü töteleges elnökség folytatására, mit szép tapasztalata dacára eléggé tanusított is azzal, hogy az uszodához a város által ajánlott tölgyfa mennyiséget május vagy június hóban kérte ki, a mikor már az erdőtervények értelmében, több becses erdeinkről a jövő télég fát vágítani nem lehet, és így minden részletfizetéseink dacára ez évben nincs uszodánk; sőt talán még sem a helyiség kinevezése és megállítása, sem terv készítése, szükséges volna, hogy e választmány életjelenséget adjon s a részvényesek méltó zugolódását zsep frázisokkal megnyugtassa s további kitarásra buzdítsa!

Sokat irhatnék elmaradottságunkról, sok oly egyet és intézet van százas atyáinkainál, melyek nálunk hiányzanak; a magokat vezérekül feltolt uraknak azokat kellene tanulmányozni s hozzájuk állítani. u+ a.

Lapszemle.

A „Reform” Thiersnek (a francia nemzetgy. 22-ki üléséből) közlött beszédét bonczolgatva, azt komor és reménytelennek jellemzi. Európában 300 év óta a nagyobb rázkódásokat az egyensúly fenntartására irányított politika volt képes csak elhárítani, ez volt a haladás, civilizáció fenntartója. E sulygyen a hatalmi tényezők egybevetésének számító volt, s ha valamely hatalom túl akarta tenni magát rajta, véres háború keletkezett, de az eredmény a sulygyen fenntartása volt, mert védői erősek voltak mint megsértői, s az egy Lengyelországot kivéve nem történt állami fellforgatás, mert a koalíció még I. Napoleont is megdöntötte. Thiers e realis politikának volt híve, mert tudta, hogy az ezt követő nemzetiségi politika felbonthatja a sulygyent, s ha Napoleon latin eszméjét a pangermán, panszláv, panislam követendő, okvetlen háborúknak kelle keletkezniök, melyek a nemzetiségek egyenlőtlenségénél fogva szintén

egyenlőtlen s bizonytalan kimenetűek lehetnek csak. Ez volt oka, hogy Thiers az olasz egységet (nem ellen-szenv-, de számításhól) ellenelte, s mivel ez Franciaország befolyását volt megsemmisítendő, miként már 1866-ban ki is tűnt, midőn önállólag fellépve, Franciaország ellenében megteremté Németországot. Ép így vélekedik Thiers a pápaság függetlensége és Olaszország egységére nézve is, és azokat nem tartja összegegyeztet-hetőeknek. A pápaság, mert a katolicizmussal azonos, a fennálló európai társadalmi rendszerben mintegy gyökerezik, s ha megdől, az egész egyházi intézmény megrendül, s az összes társadalom convulsiókban fog szenvedni. A vallási izgalom és izgatás veszélyes a társadalomra és államra, lehet belőle viszály, fanatizmus, polgárháború. Így látja Thiers az egyensúly eltűnése után Európa képét s ép azért oly elkeseredett, komor és reménytelen benne, mert érzi, hogy nincs erejük az áramlat ellen működni, mindössze is annyit tehetvén, hogy a kiszorított nemzet hadseregét 400 milliónyi adó árán is szervezzék, passivé nézzék a dolgok menetét, de a megingatott jogbiztonság háborgatói ellen elkészülve, hogy ha netán azon európai válság beállana, mely — a megdöntött egyensúly folytán — államokat döntene fel, a békét előlegesen sem bírván biztosítani, legalább önmagukat biztosíthassák.

Az „Ung. Lloyd” a középázsiai eseményekre irányozza figyelmét s ezekből véli magyarázhatni azon meglepő jelenséget, hogy Oroszország és a porta közt utóbb oly benső viszony keletkezett. Oroszországnak szüksége van a szultán barátságára, kit az északindiai mohamedán törzsek még mindig az islamizmus fejeként tisztelnek. Ezen törzsek segítségével reményli Oroszország Anglia hatalmát Kelet-Indiában megtörhetni, értesülve a császár és szultán közötti barátságos viszonyról, a mohamedánok elérkezettnek fogják hinni a pillanatot, hogy magukat a gyűlölt Anglián megfoszadják. Ez utóbbi még szövetségeseiben sem bízhatik, kik pénzért rendesen zsebre dugják, de nem gondolnak Anglia támogatására, míg saját érdekeik nem forognak kérdésben. Ha ennél fogva Oroszország bőkezűbbnek mutatkoznék vetélytársánál, a legjobb kilátás van ennek szövetségeseit is a maga részére vonhatni.

A mezősegről.

M.-Szilvás, júl. 26-án 1871.

(Z.) Egyik szomorú hír után a másik következik vidékünk körül, a tavaszi szokatlan hidegeket folytonos esőzés váltotta fel, mult hól vége felé megülni kezdett a lég, s tenyésztő élet helyett jégvihart hozott a változott idő, esős déli széllel. Julius 17-é óta forró nyári napjaink voltak, 25-én délután kevés eső volt, este felé nehézfelhők emelkedtek dél és délnyugat felől, nehéz, lassu zugaállal közeledett, s éjjeli 11 órákor meg is érkezett hozzánk egy oly dühöngő vihar, milyen egy századba se fordul talán elő egyszer; nagyszerűen borzasztó volt ez, éjszaka, nappali világosságban kergette egyik villám a másikat, mintha lámpára kapott volna a lég, a rohanó szél sok épületet halomra döntött, soknak fedelén utat nyitott a szokatlan módon omló zápornak, ritka fedél volt, mely szárazon megtartotta rémült lakóit; hogy a kép teljes legyen, a csaknem pár óráig dühöngő szélvihar hozott egy széles pászma jeget, s mikor felkeltünk, veteményes és gyümölcsös kerteinket, több helyen vetéseinket, szőlőinket tönkre verve találtuk. A birtokosság biztosítva volt, nagyobbára a Victoria van érdekelve az itteni jégverések által, egyéb csapások között nagy szerencse, hogy nagyobb részben nyomásnak hagyott földeken jött át a jég. A nagy vihar több méhkasokat felforgatott, semmivé tett, a kiomlott lépet és bogarat megsemmisítette.

Politikai pártok az Egyesült Államokban.

Grant elnök kormányzása ideje még fele részben is alig folyt ugyan le — írja a „D. News” újjorki levelezője f. hó 17-éről — s már is megindult nálunk a mozgalom utódának megválasztását illetőleg, minthogy a jövő october és november hónapok alatt némely államokban történő pótválasztásokat — egyes államhivatalok és kongressusi üresedések betöltésére — itt mindenki úgy tekint, mint előőrsi csatározásokat az elnöki hadjárat megkezdése előtt. A (titkos) szavazattoborzás (canvas) a politikai történetben eddig példátlan eréllyel kezdetet meg. A demokraták, kik a multban vereséget szenvedtek, most új szint, új elveket fognak felvenni; eddig a négeremancipáció elleni küzdelemre pazarolták erőiket, hatalmas szövetségesei voltak a rabszolgatartóknak egész 1861-ig, ezekkel rokonszenveztek a háború alatt, s azóta is folyvást ellene szegültek a rabszolgák elnyomásából eredett következményeknek, nevezetesen a fehér és színes polgárok politikai egyenjoguságát illetőleg.

A mult elnökválasztás alkalmával a demokraták különösen azon módosítások ellen folytatott küzdelmök által vonták magukra a figyelmet, melyeket a republikánusok az alkotmányon tenni igyekeztek, t. i. hogy a rabszolgáság eltörlötessék s a színesek számára ugyanazon politikai kiváltságok biztosíthatassanak, melyekkel a

fehérek bírnak. E módosítások nagy többséggel elfogadtattak, minthogy az új négerszavazók természetesen barátait támogatták. A józan felfogás azon belátásra vezetett ez alkalommal a demokraták vezérférfait, hogy további ellenszegülés valóságos öngyilkosság lenne. E módosítások, mondák, nem tetszenek nekünk, de mint országos törvényeket mi is elfogadjuk azokat; nem fogunk perpatvarkodni a megmáshíthatlan ténynyel; a rabszolgáság meg van halva s hagyjuk halmi műveit is vele együtt; elfogadjuk a néger szavazatot, bebocsátjuk a négerket a kongressusba s a bírói székekbe; elfeledjük a multat s más alapot fogunk magunknak keresni. — Soha politikai párt nem vett ily gyors és ily teljes fordulatot.

Ez időtől kezdve az északi demokraták teljesen magukévá tették ellenfeleiknek nézeteit. Különösen ki-tűnt az északiak közt Vallandigham páratlan merészsége és ösztönességével, ki azonban hevessége által gyakorta elragadtatva, a kormányhatalom szigorát vonta magára: az ő működésének tulajdonítható azonban leginkább, hogy az északi conservatívek most naponkint közelébb látszanak simulni a republikánusokhoz.

Délén azonban egészen más volt a helyzet: míg Vallandigham rábeszélte az óhiói demokratákat, hogy korábbi elveik örökre elvesztekül tekinthetők, Georgiában váratlanul Jefferson Davis ellenkező tanokat kezdett hirdetni. Ő hitt az „elvezett ügy” feltámadásában s szakadatlan harcra hívta fel a déli államokat az állam függetlenségéért és a fehérek kizárólagos uralmáért, míg a négerket, ha nem is teljes rabszolgáság, de legalább politikai alárendeltségre lennének kárhoztatandók. A conföderationnak szerinte ismét feltámadnia s a világnak hátrafelé kellett mennie. Az északi demokraták alkotották meg gondolatlan nyelvést s hallgatásra intették őt. Szerintök Jefferson Davis lázító, idióta, valóságos enfant-terrible volt, a ki kifecsegett minden családi titkot és kitérte a család sebeit. Davis erre visszavonul bízott intézetébe de már későn. Hol oly erős a demokratia, mint Georgia, Alabama, Kentucky, Maryland és Delawareban, szavai mély gyökeret vertek és így határozatba ment, hogy a déli államok conservatív pártja távol fogja — magát tartani a közelebbi elnöki választásoktól s szabad kezét enged az északnak. Más szavakkal, a dél várakozni fog, míg nem szólítják.

De a forradalmak soha nem szoktak visszafelé haladni s bármint mondjon is a dél, bizonyos, hogy a közelebbi választási mozgalmaknál általános elfogadásra talál az egyenjogusítás eszméje úgy, amint azt a háború felállította.

A pártok alakulására nagy horderővel fog továbbá birni a szabad kereskedelem és a védvám kérdése, mely híhetőleg az egész keresk. politika újjászervezését fogja eredményezni.

Itt ott szó van róla, hogy Grant utódául Horace Greeley, a híres republikánus tüzetnek ki jelöltül, ki noha valószínűleg nem fog diadalt aratni, mindamellett teljesen méltó a kitüntetésre. Alig van ugyanis ember, ki nagyobb hatással harcolt volna a rabszolgáság ellen, mint a „New York Tribune” veterán felelős szerkesztője és kiadótulajdonosa, ki nem tartozik egyik párthoz sem s mindenkor függetlenül egyedül saját meggyőződését követte.

Az Internationale.

A „Roma del Popolo” Mazzini organuma inti az olasz munkásokat a socialdemokratikus demagogia tév-tanaitól, maga az ősz köztársasági ez ügyben a következőket írja:

A normalis munkásmozgalmak közepette egy oly társaság jött létre, mely ezt törekvésben, eszközeiben és szellemében meghamisítani igyekszik. Ertem az Internationalét. Ezen Londonban néhány évvel ezelőtt alapított társaság, melynek közreműködésével kezdetlől fogva megtagadtam, egy tanács által igazgattatik. E tanács lelke Marx Károly; születésre nézve német, különben intelligens ember, de mint Proudhon egy tévszellem parancsoló és minden befolyást röstellő jellem, minden különös philosophiai és vallási meggyőződés nélkül, s ki-nek szíve az emberiség irányában több gyűlöletet mint szeretetet táplál.

Az Internationale nagy befolyást gyakorolt, különösen az utolsó párisi felkelés második felében. E felkelést illetőleg ismeritek nézeteimet, tudjátok miként vélekedem annak programja és a gyalázatos cselekedetek felett. A program nem talált Franciaországban pártolókra és Páris legelső mozgalmában is isolálva maradt. Az „Internationale”-t törekvései, nem pedig pártolóiak száma szerint kell megítélnetek. Ti azt ép úgy tudjátok, miként én, hogy semminemű hatalom sem lehet állandó, ha nem nyugszik valóság és igazságon. Az Internationale vezérei és főtagjai által hirdetett tanelvek e következők:

1. Istennek megtagadása, mi annyit tesz, mint kötelességeitek és jogaitok egyedüli örökök és áthatatos bázisának megtagadása.

2. A haza és a nemzet megtagadása azon tám-

pontnak, mely kizárólag érdekeitek és az emberiség megmentésére szolgál.

3. Megtagadása minden személyi birtoknak, avagy többet nem keresni, mint a mennyi a napi szükséglet fedezi.

A tulajdon, ha ez a munka eredménye, representálja a phisikai tevékenységet, miként a gondolat az intelligentiát képviseli.

Ezen kevés szavak elégségesek lesznek arra, hogy hogy felismerjétek, miként az Internationale érdekeiteteket épen nem mozdítja elő.

UJDONSAGOK.

— Szlávy belügyminiszter ő nmlga tegnap városunkba érkezett.

— Titus Pius Piranó városában tartózkodott magyarországi minorita-rendi áldozár a n.-szében állam-főgymnasium számára több természetrajzi tárgyakat t. i. a keletindiai és himalaiai hegyek alól való földi növényeket továbbá tengeri és földi állatokat borszeszben küldött.

— A „Herm. Zeit.” nyomán multkor felemlített azon hírvet, hogy a n.-szében állam-főgymnasium tanári kara azon tanítézetnek felekezetenélküli államgymnasiummá leendő változtatására nézve előterjesztést nyújtott be, illetékes helyről vett értesítés folytán oda igazítottuk, hogy miután a tanári testület ő apostoli királyi felségének 1853 január 6-ról kelt azon legfőbb elhatározását, melynél fogva azon tanítézet cath. államgymnasiummá emeltetett, illetéktelen uton megváltoztatni, illetőleg megsemmisíteni határozta, a főigazgatóság ezen határozatot, e tárgybani felsőbb rendelet hiányában meg nem erősítette, miért is e meg nem erősítő határozat ellen folyamodás adatolt be.

— A balázsfalvi g. cath. főgymnasiumnál az 187% tanévben a tanulók összes száma a tanév elején 308 s a tanév végén 267 volt. Ezek közül nemzeti-ségre nézve magyar 1, német 3, román 304. Vallásra nézve róm. cath. 3, g. cath. 231, g. keleti 32, ev. ref. 1. A tanév végén érettségi vizsgára állott 29. Ebből 22 érettnék nyilváníttatott, 7 pedig visszavetett.

— Hunyadmegyében több helyen, különösen a nándori erdőben kitünő minőségű márványtelep van, a tiszta patyolat fehértől a színezet minden árnyalatában egész a selétig. A fehér — mint állítják — mind szín, mind finomságra nézve versenyez a kararai márvánnyal, s a színes fajták finomsága sem áll hátrább mint a fehéré. Dr Cseh Károly azt sürgeti az „Ellenőr” közelebbi számában, hogy e márványt használják fel Hunyad várának folyamában levő ujításánál, a mi valóban legjobb mód volna a nevezett márványtelep megismertetésére és kiaknázására. Rövid időn nem mennénk sem Olasz-, sem Poroszországba márványért, hanem mások jönének érte Hunyadmegyébe.

— A kolozsvári róm. kath. főgymnasium tudósítványát vettük. Tanított 12 kegyesrendi és 1 világi tanár összesen 521 tanulót, ezek közt volt 250 magyar, 6 német, 225 román, 40 örmény; vallásra nézve 274 róm. kath. és 190 gör. kath., 46 gör. nem egyesült, 4 ágost. hitv., 4 ref., 3 héber. Érettségi vizsgát letett 46, köztük 6 kitünően. Az írásbeli érettségi vizsgálatok jul. 1., 3., 4. napjain tartattak meg, a szóbeliek jul. 24. és 25-én. Kötelező tantárgyak voltak: Hittan, magyar, latin, görög, német nyelv; földrajz, történelem, mennyiségtan, természettudományok, bölcsészet, rajz, szépírás, testgyakorlat; viszonylagosan kötelező tantárgy volt a román nyelv; rendkívüliek: francia nyelv.

— Régiség. Nagyváradon van egy derék öreg ur, ki egy csizmában jár — 50 év óta. E lábbeli megjurátus korából maradt fenn az öreg urnak, s azt rendszeren diszruhához, ünnepélyek alkalmával használja. Mi az oka e csizma tartós voltának: a borju-e, melynek bőréből készült? a csizmadia-e, a ki csinálta? vagy az ünnepélyes alkalom ritka volta? vagy végre a váradi kövezet?

— A pesti német zuglapok szerkesztőire most rájuk kezd járni a rud: a sajtó egyre-másra leplezi le gonosz csinájait. Mi is akarunk járulni egy adattal a fráterek jellemzésére. Egyik közülök például sohasem fizet még — vacsoráért sem. De sort tart a vendéglők közt, mindegyikben aztán eszik néhány napon át „was gut und theuer.” A szegény vendéglősök pedig még örülnek, hogy ily olcsón menekülhetnek meg a nyilvános ócsárlások s támadásoktól. De ezután majd talán csak kiadják neki az utat.

— A Dunafejedelemiségekben felállított osztr.-magyar consuloik jelentése szerint, gács- és magyarországi izraelita kereskedők, a kik ott darab ideig üzérkedtek s valamit megtakarítottak, ottani, hasonlólag izraelita bankároktól hitelleveket és üzleti tőke iránti bizonyítványokat szereznek maguknak, a melyekkel osztr.-magyar gyárosoknál anyagi erejüket jóval túlhaladó hitelt vesznek igénybe, s rövid időn bukást jelentvén, hitellezőiket telemesen megkárosítják, a mit annál könnyebben kivethetnek, mert az osztr.-magyar consulusat hatósága alól kivonják magukat, s a csődöt a romániai törvény-székek előtt nyitják meg. A nagymált. m. k. kereskedelmi miniszter ur f. é. július hó 1-én és 14-én 6507 és 7712 számok alatt kelt leirata folytán erről oly figyelmeztetés-

selel értesítjük az érdekelteket, hogy a dunafejedelemiségi kereskedőkkel csak a legnagyobb óvatossággal kössenek üzleteket, mert az ottani törvényhatóságok idegenek érdekeit keveset törődnek. A kolozsvári keresk. és iparkamara.

— **Észak-Németországon**, ahol eddig a francia bordeauxi bort legjobban kedvelték, most részt a Franciaország belviszonyai következtében megnehezült szállítási viszonyok, részint a francia termények iránti idegenkedés folytán, az idő kedvezőnek látszik arra, hogy ott a magyar boroknak piac nyitassék. A nagymélt. keresk. miniszter ur f. é. június 21-én 5873. sz. a. kelt leirata folytán, e körülményre oly megjegyzéssel figyelmeztetjük a termelőket, hogy egyelőre csak a bordeauxit helyettesítő vörös és a gyógyszerül használható aszu borok volnának a kivételre legalkalmasabbak. A kolozsvári keresk. és iparkamara.

— **Az osztr.-magyar vasut-társaságok** az ideai kiállításokra szállítandó tárgyak szállítási díját tetszőlegesen mérsékelvén, a nagymélt. keresk. miniszter ur f. é. júli. 7-én 7408 sz. a. kelt leirataival az erről szóló hirdetményt megküldö a kamarának; a miről az érdekeltek oly megjegyzéssel figyelmeztetnek, hogy a kamarai irodában (fűtér, 2. sz. a.) a hivatalos órákban minden erre vonatkozó felvilágosítást nyerhetnek. A kolozsvári keresk. és iparkamara.

— **Vasut a levegőben.** New-Yorkban legújában Richard Morgan blomingtoni mérnöknek egy tervét fogadták el, mely szerint a vasut göth ívetek által tartott sínuton haladna a város felett. Az ívetek egymástól 75 lábnyi távolságban kovácsolt vasból állítatnának fel. Ormuk az utca felett 45 lábnyi magasságban állana. Az állomások e vasúthoz erre kibérelt lakházak 2—3-ik emeletén rendezetnének össze a sínutakkal. A mozdonyok úgy vannak szerkesztve, hogy hamuparázs vagy szén nem eshetik ki belőle. E vasut igen olcsó, igen egyszerű, nem akadályozza az utcai közlekedést.

— **Találó sajtóhiba.** A „Hon” esti lapjában a „Vaterland”-nak Andrassy grófra vonatkozó közleményéről írva Andrassy grófnak a „qualplatz” palotába való bevonulásáról szól. Valamely csintalan szedő a Balplatzot „Qualplatz”-nak szedte, és ha Beust grófot, — ki saját vallomása szerint buskomor arccal töprenkedik éjeken át a monarchia sorsa felett, megkérdőznék, úgy hihetőleg igazat adna a sajtóhibának, mely élcsnek is beillenek.

— **Nemzeti nyomdát** állítanak mint az „Agr. Ztg.” írja, Újvidéken. Az alapító bizottság elnöke Miletics s a részvényesek 300-zan vannak már eddig is. A „Zastava” szerb-horvát nemzeti közlönynek fog kiadást adni s a társulat költségén állítatván ki, bámulatos olcsó áron fogják terjeszteni a világ mind a négy tája felé.

— **A francziák.** A „Progres de Lyon” a következő levelet vette: „Kérem önöket, sziveskedjenek lapjuk egy példányát júli. 15-től kezdve három hónapig Manteuffel thuk ur, a megszálló porosz hadsereg parancsnoka nevére címezve Compiegnebe küldeni. J. R. — Erre a nevezett lap kiadó hivatala következőleg válaszolt: „Van szerencsénk önök megrendelő levelét visszaküldeni. Lemondunk arról a szerencséről, hogy Manteuffel thuk urat előfizetőink közé sorozhassuk. Vegyék önök tudomásul, hogy mi a porosz németektől sem előfizetést sem hirdetményeket nem fogadunk el.”

— **Kém a vatikanban.** Jul. 17-én megjelentek a pápa előtt az egykori pápai hadsereg tisztjei. A pápa kitartással s hűségre intette a tisztet, de — hozzátette — körükben van egy, ki nem igaz elveket vall, s hi nem jó, hanem rossz szándékkal jött színe elé. A tisztnek erre felzúdultak, hogy ki lehet közülük áruló? „Nem fogom megnevezni” — felelte a pápa — de az illető tudja meg, hogy én jól ismerem. Szívemből megáldlak mindnyájatokat és családaitokat, s azon szerencsétlenért is fogok imádkozni, hogy megterjen és éljen.

— **Egy hatalmas monarchia.** A bükkeburgi herceg rendeletet bocsátott ki, hogy országában is megtartsák egy hálá- és békeünnepélyt, a zsidókat azonban kifejezetten az illető utasításból. A zsidóság ezt zokon vette s deputált ö fenségéhez, hol a tagok kegyes fogadtatásban részesültek s megtudták, hogy a consistorium a hibás. A küldöttség egyik tagja megjegyezte, hogy Poroszországban Bismarck herceg parancsára a zsidók külön felszólításban részesültek, ezt a herceg zokon vette s így válaszolt: „Nem úgy fiam, itt én vagyok az ur, Bismarcknak nincsen szava.” Ez ugyan az a Bükkeburg, melyről Heine azt énekelte, hogy sáros időben az egész hercegség a talpához ragadt.

— **A pergei capucinus klastrom** guardianját ezeltől pár hóval éjnek idején egy ember kicsábította a klastromból, azután pedig rutul elverte. Rövid idővel e tett után egy ifjú ember jelentkezett a törvényszéknél s a bűn elkövetőjének vallotta magát. A végváraknál a jelenvolt pater guardian nem ismerte fel a vádlótban a tettest, s váltig azt állította, hogy a tettes sokkal magasabb volt, a vádlott azonban megmaradt vallomása mellett, s 2 és fél évi börtönrre ítéltetett. Pár nappal az elítélés után az elítélt atyja jelent meg a törvényszéknél, s azt jelentette, hogy fia ártatlan s 36 Napoleon-aranyért vállalta magára a tettest; de az a két pergei ur, aki erre rábirta, azt állította, hogy csak pár hétre ítéltetik el. A dolog nagy feltűnést okozott.

— **Két ember egy halált.** A „Neue Temesvarer Ztg.”-nak írják Saághról: A mi románjainknak, megvan az a szokásuk, hogy a halászat alkalmával a halakat valami mérges szerrel elbódítják, hogy könnyebben megfoghassák. E hó 26-án egy német fia a Temes folyóban fürdővén, egy ily elbódított halat fogott. Egy román a halat magának követelte, mivel ugymond a halat ő bódította el. A fia a román által üzetve a partfelé uszott, hol eddig anyja valamivel éppen el volt foglalva. Az anya meglátva üzött gyermekét előre rohant a vízbe, s megragadta a 12 éves fiát. De a víz mély levén, elmerült s gyermekét is menthetlenül magával vitte a hullámok alá. Csak holttesteiket sikerült kimenteni.

— **Mi a párisi gróf hibája?** A „Figaro”, mely tudvalevőleg legitimista közlöny, a párisi grófnak szemére veti tulságos szabadelvűségét. A gróf tudvalevőleg ily czím alatt: „Les associations ouvrières en Angleterre” munkát adott ki. E munkában azt állítja, hogy a társadalmi kérdéseknek, melyek minden kormányra nézve vészterhesek, a sajtó szabadsága által lehet elejét venni. Itt így szól a többi közt: „Az irási és nyomtatási szabadságban rejlik ezen eszköz, melynek rég örvend Anglia; e tágkörű nyilvánosság az, mely valamennyi kérdést annál élénkebb világosságba helyez, minél nehezebbnek tünik fel annak megoldása. Szükség van tehát a teljesen szabad sajtóra, meg kell szabadítanunk a súlyos illetékektől, melyek Franciaországban a sajtót kiskörü társaságra szorított fényűzelmű cikké teszik, és a közértelemiség gyarapítására való befolyásából kizárják; szóval olcsó sajtóra van szükség, mely csekély árak mellett tekintélyes számú közleményeket hoz.” Ime, a monarchia, így kiált fel a „Fig.” mely szabadelvűbb Jules Favre és Jules Simon köztársaságánál!

— **Jászberényben** — mint az ottani lap írja — több izraelita kereskedő elhatározta, hogy ezután mindenfelé magyarul fog levelezni Décsi Nándor ottani ügy- s porcellán-kereskedő pedig már Morva- és Csehországba, Bécsbe, sat. is magyar leveleket küld s mindenütt magyar választ kap.

— **Oroszország** belső kormánykerületeiből egy idő óta folyvást igen szomorú tudósítások érkeznek az ott napirenden levő égésekről, pusztító viharokról s a cholera terjedéséről. Néhány vidéken már hetek óta állanak lángban roppant erdőségek és föztegelek, más-hol egész falvak és városrészek estek a pusztító elem martalékául. Riázanban egy tűzvész a vasuti állomáson roppant mennyiségű gabona és árukészletet, számos vaggont, a városban pedig 360 házat emésztett föl. A vasuti társulat kárát félmillió ezüstrubelre becsülik. Mohilevben és környékén ismét vihar és felhőszakadás okozott nagy pusztításokat. A cholera végül nem csupán Sz.-Pétervártól és Moszkvában, hanem a belső és nyugati kerületekben is erősen dühög.

— **Orosz gyermek hadsereg.** Pavlovsk nevű orosz tengerparti városban e napokban — Konstantinovic Miklós, Konstantin Nikolajevics orosz csász. nagyherceg kiskoru fia — természetesen édes atyja engedelmével — különféle polgári állású 6—14 éves fiúkból 3 ezredet alakított, melyeknek összes létszáma 400 főből áll. Minden ezrednek megvan a maga zászlója, zene és tiszt kara és egynehány támbora. A hadgyakorlatoknál a gyermek tőrztisztek és segédek pony lovakon nyargalnak s az egész csapatot en miniature úgy van felfegyverezve, szervezve és fegyelmelve, mint a rendes sorkatonaság. A kisdud hadseregnek megvannak saját vítérségi rendjelei s ha táborba száll, sátorokban lakik s kalapokban főzi a maga edelét. A fegyelem és rend a buzgalom és a bátorság a szolgálásban kitűnő, a kihágásokat a gyermekparancsnokok igazságosan büntetik. — Folyó hó 2-án és 22-én a kis hadsereg hadgyakorlatokat tartott. Az alsó hadgyakorlat szárazföldi csatát ábrázolt, a gyermek hadserege a pavlovskzi erőd bevétele és az ellenségnek a városból való kiűzése bízott, a mit sürű ágyú- s puskatüzelés közt, jöllehet az erőd felé vezető meredek agyagút ut az előtti való napi eső folytán síkmalos volt, férfias bátorsággal végre is hajtottak. A roham dobpergés és egy vadászszázaló zenekara mellett történt. A második hadgyakorlaton pedig, melyen a gyermekhadak mint tengerészek voltak felöltözve, esti 11 órakor ment végre s a hadcsapatnak a nyílt tengorrl érkező ellenséges hajórajnak támadását kellett visszaverni. Valóságos csata fejlődött ki, obligat rémjelenségekkel; az ellenséges hajóraj égett vagy elmerült s a jelen volt nagy közönség gyönyörködött. Hasonló gyermek hadsereg már Pétervártól is alakult, s az orosz lapokremélik, hogy ezen gyermek-hadjáték, mikor oly komoly szervezettel bír, mint a pavlovskzi, harcias szellemet fog önteni a serdülő nemzedékbe s nem egy történelmi hőst adhat a hazának, kiváltképen, ha egész Oroszországban általános utánzásra talál.

(Necrológ.) Özv. Lázár Józsefné szül. Vélis Anna, saját, gyermekei és rokonai nevében fájdalomdult kebellet jelenti, hogy forrón szeretett leánya Lázár Ida, férjezett Blass Károlyné, 10 évig tartott rendkívüli lelki és testi szenvedés után f. hó 29-én déli 12 órakor 28 éves korában egy jobb hazába költözött. Földi része f. hó 30-án d. n. 4 órakor fog az izraeliták helybeli köztemetőjében örök nyugalomra elhelyeztetni. Kolozsvárt, július 29-én 1871.

Távlati tudósítás a bécsi börzéről.
Júl. 31-ről: 5% Metalliques 59.40. 5% Nemzeti kölcsön 69.05. 1860-diki államkölcsön —. Bankrészesvények 767. Hitelesrészesvények 287.40. London 122.60. Ezüst 121.50. Cs. kir. arany 5.84. Napoleon-dor 9.77¹⁰/₁₀.
Földelhermentesítési kötvények: Magyar 79.80. Temesi 78.50. Erdélyi 76.—. Horv.-Slavon 86.25.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

N y i l t t é r .

(215) 9—40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt) gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR
orvos- és sebész tudor, szülés és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 óratól 1-ig és délután 3 óratól 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám 1-ső emelet 14 sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

IV. Beküldetett. 9.

A delicat **Revalescière du Barry** minden nyavalyát meggyógyít, a mely a gyógyszernek ellentáll; u. m.: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, mirigy-, nyálhártya-, légzési-, hólyag- és vesebeteg, gumót, vérhast, száraznyavalyát, mellszorulást, köhögést, emésztéshiányt, szorulást, hideglázt, szédülést, vértolulást, fülzúgást, élmélgést és hányást még teherben is, diabetezt, buskomorságot, soványkodást, csuzeit, közsérvényt, sárgalázt. — Kivonat 72,000 elismervényből gyógyulásokról, melyek minden gyógyszerrel dacoltak.

Hivatalos.
Sz. 4435—1871. E. K. B. (230) 1—4

Pályázati hirdetmény.
Mintán a bécsi egyetemnél mérnökséget tanuló vagy jogot hallgató erdélyi származású ifjú részére alapított Goldbergerle ösztöndíjra kiírt hirdetést és idei május hó 28-án 3245 sz. a. a hivatalos értesítőbe, muli hó 10-én 3472 sz. a. pedig a Budapesti közlönybe és a Wiener Zeitungba beiktatott pályázat eredményre nem vezetett, ezen ösztöndíjra ezennel új pályázat nyitattik.

Figyelmeztetnek tehát mind azon erdélyi illetékességi mérnökök vagy joghallgatók, kik ezen ösztöndíj elnyerési óhajjakkal, hogy kereszt- és illetékességi levelekkel, valamint iskolai bizonyítványokkal ellátott kérvényeket legkésőbb idei augusztus hó 31-ig ide küldjék be, s egy-szersmind egy nyilatkozatot mellékeljenek arról is, hogy szerződő tudományos ismereteiket a haza javára fogják szentelni.

Kolozsvárt, július hó 25-én 1871.
Az erdélyi királyi biztosságtól.

Sz. 13,738—1871. (228) 2—3

Hirdetmény.
A dohánygyári és eladási javaknak az 1872. évben a kolozsvári dohánygyárból és dohányáru raktárból az erdélyországi dohányáru raktárakba és azokból vissza Kolozsvárra, továbbá a kolozsvári és m.-vásárhelyi indóház, dohánygyár, dohányáru raktár és beváltó hivatal között teljesítendő fuvarozására ezennel pályázat nyitattik.

A szabályszerűen felszerelt 50 krral bélyegzett és a vagyoni állást igazoló bizonyítvánnyal is ellátott írásbeli ajánlatok a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság elnökségéhez folyó év augusztus hó 28-án déli 12 óráig beadandók.

A közelebbi feltételek a kolozsvári pénzügyigazgatóság elnökségi irodájában, a szebeni m. kir. pénzügyigazgatóságnál és a m.-vásárhelyi pénzügyi biztosságnál megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1871. július 20-án.

Elismervény sz. 58.471.

Prunető (Mondóvi mellett) 27. oct. 1869.

Uram! Biztosíthatom önt, hogy a mióta a csodálatos **Revalescière du Barry** használatom, azaz 2 év óta, nem érzem többé aggagorom nehézségeit sem 84 évem súlyát. Lábszáraim ismét nyúlának, látásom oly jó, hogy nincs szükségem szemüvegére; gyomrom erős, mintha 30 éves volnék. Szóval, egészen megifjodottnak érzem magam; hisztionokok, gyonást hallgatók, betegetek látogatók, meglehetősen hosszú utakat teszek gyalog, eszem tiszta, emlékem világos. Kérem e nyilatkozatomat nyilvánossá tenni, úgy a hogy és hol önnek tetszik. Köteles szolgálja

Castelli Péter abbé,
Bach. és Theol. és prunetői plébános, Mondóvi kerület.

Táplálóból levén a húsnál, a Revalescière felöltöknél és gyermekeknel 50-szer behozza árát gyógyszerekkel szemben.

Fontos bádog szelencékben 1 frt. 50 kr. 1 frt. 2 frt. 50 kr., 2 frt. 4 frt. 50 kr., 5 frt. 10 frt., 12 frt. 20 frt., 24 frt. 36 frt.

Revalescière csokoládé poralak- és táblákban:
12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulk József fűszerkereskedésében, Pesten Töröknei, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógysztárában bel-monostorutca a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József urnál külm-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszereszeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljúl mindenütt elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

Árverési hirdetmény. 3—3

Ezennel közhírre teszi alóliit igazgatóság, hogy a kolozsvári hitelbank és zálogkölcsön-intézetnél elzalogosított s folyó évi június hó végéig lejárt, és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adatni, és pedig az

I. osztályu tárgyak, u. m. ruhanemük, háziesszközök, árúk stb. árverése lesz

folyó évi augusztus 7-én.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüst-nemük, ékszerek stb. árverése lesz

folyó évi augusztus 10-én.

Az árverezések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek.

Figyelmeztetés! A kiváltás vagy átírás végett beadott, de még ki nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alkalommal hasonlólag elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani vagy átírni, a már eladott tárgyakból a bejött többlet hasonlólag őt illeti.

A vevő tartozik a vételár rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, július 1-én 1871.

A hitelbank és zálogkölcsön-társulat igazgatósága.

17—

Előpataki ásványvíz.

Több év tapasztalat azt tanította, hogy a februar és március havakban töltött víz eredeti jóságát és oldó erejét sokkal tovább és jobban megőrjíti mint a más időszakokban töltött. Ugyan-azért úgy intézkedtem, hogy f. év február és március havában a fűkútból tiszta vizet üvegekbe, javított dugaszolással anyai viz és víz töltöttem, hogy a víz minősége tánt minden igénynek elég legyen téve és minden megrendelés a leggyorsabban teljesíthetők.

Lehető hamisítások kiküszöbölése céljából a raktárból kikerülő üvegek czink-kupakkal vannak ellátva, melyen kórtábla kinyomott betűkkel és szavak: **„Előpatak Dr. Otobán.”** középen pedig **„1871.”** olvashatók. Továbbá üvegre valk tudatathat, miszerint a fava-lyi árakat, az ideu tetemesen leszállítottam és az által ezen jó hatásvíznek élvezhetését könnyebbítem. Ugyanis egy 50 nagy üveget tartalmazó ládának ára az ideu csak 7 frt. 50 kr. egy 66 kisebb üveget tartalmazó 7 frt. és a közönség kényelmére újabbban készült 25 nagy üveget tartalmazó ládának ára 4 frt. Együttal ajánlom a felügyeletem alatt készült üveget, **Előpataki hajtó pezsgő porokat** is melyeknek forrástára Brassóban Száva Gerő urnak a „Korona”-hoz” címzett gyógyszerárán van.

Dr. Otobán Nándor.

Ny. Gáman János örökösénél Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.